

ת"פ 42118/03/12 - מדינת ישראל נגד א. מ., ל. מ.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 42118-03-12 מדינת ישראל נ' מ. ואח'

בפני כב' השופט כרמי מוסק
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1.א. מ.

2.ל. מ.

הנאשמים

גזר דין

1. ביום 18.2.14 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון, לפיו הנאשמים יודו במפורט בכתב האישום המתוקן ברביעית ויורשעו במיוחס להם. הצדדים ביקשו להשלים את הטיעון לעונש במועד מאוחר יותר, תוך שהם מצהירים כי הגיעו להסדר טיעון גם ביחס לעונש.
2. באותו מעמד הגישה באת כוח המאשימה את כתב האישום המתוקן ברביעית וביקשה להרשיע את הנאשמים במיוחס להם בגדרו.
3. מסיבות שונות, באותו מעמד טרם הוכן ונחתם הסדר הטיעון בכתב, ועל כן הצהירו הצדדים באמצעות באי כוחם על הסדר הטיעון. בא כוח הנאשמים טען, כי הנאשמים מודים במיוחס להם בכתב האישום המתוקן ברביעית וכי סוכם לגבי נאשם 1 על עונש מאסר בפועל של שלוש שנים, בניכוי ימי מעצרו מיום 5.3.12 ועד ליום 18.7.12. כמו כן, סוכם על הטלת עונש מאסר על תנאי בגין כל עבירה בה יורשע הנאשם, ולגבי עבירות אלימות יוטל מאסר מותנה של 6 חודשים בגין עבירות אלימות מסוג עוון, ושנת מאסר בגין עבירות אלימות מסוג פשע.
4. באותו מעמד הצהירה באת כוח המאשימה, כי הטיעון לגבי הקנס והפיצוי למתלוננים "יהיה פתוח".
5. בהמשך הצהיר בא כוח הנאשמים לפרוטוקול כי ישנם סכומים נכבדים שיחולטו במסגרת ההסדר, ועל כן ישוחח עם באת כוח המאשימה על עניין הקנס. בא כוח הנאשמים טען עוד, כי הוסכם על מועד התייצבות הנאשם לתחילת ריצוי מאסרו.
6. ביחס לנאשמת הודיע בא כוח הנאשמים, כי הוסכם שהיא תודה ותורשע בעבירה של סיוע להעלמת מס ועוד

עבירות סיוע הנוגעות לעבירות מס נוספות וביצוע שתי עבירות של קבלת דבר במרמה, ותידון למאסר על תנאי ולקנס כספי. עוד ביקש בא כוח הנאשמים, כי באת כוח המאשימה תאשר את דבריו אלה ובתגובה הודיעה באת כוחה מאשימה כי היא מאשרת את דברי בא כוח הנאשמים, ביקשה להרשיע את הנאשמים בעובדות ובאישומים שיוחסו להם בכתב האישום המתוקן ברביעית.

7. הנאשמים הודיעו, ודבריהם נרשמו, כי הם מודים בכתב באישום המתוקן ברביעית וכי הוסבר להם שבית המשפט איננו כבול להסדר הטיעון.

8. על יסוד דברים אלה ניתנה הכרעת דין, הקובעת כי על יסוד הודאת הנאשמים בעובדות כתב האישום המתוקן ברביעית, הנאשמים מורשעים במיוחס להם במסגרת כתב האישום.

9. ביום 23.2.14 התקיים דיון ובו העלו הצדדים את טיעוניהם ביחס לעונשים שיוטלו על הנאשמים. יוער, כי בפתח הדיון התגלעה מחלוקת בין הצדדים הנוגעת לעניין גובה הקנס והפיצוי למתלוננים, זאת ביחס לשאלה האם הייתה הסכמה בין הצדדים באשר לעניין זה. בעקבות כך הצהירה באת כוח המאשימה בתחילת הדיון כי אינה יכולה להגיש הסדר טיעון חתום ואף ביקשה לבטל את הכרעת הדין ולחזור לשמוע ראיות בתיק. בהמשך הדיון נרשמו דברי באי כוח הצדדים בנוגע לעניין זה ואינני רואה טעם ומקום לחזור על דברים אלה, שהרי בסופו של יום הושגה הסכמה בין הצדדים, לפיה הקנס יעמוד על סך של ₪ 15,000 ואילו בית המשפט יקבע, על פי שיקול דעתו, את גובה הפיצוי למתלוננים.

10. לאחר שבחנתי את הסדר הטיעון שהוגש בכתב ואת השיקולים שהעלו הצדדים לרקע להשגת הסדר הטיעון, סבורני כי ראוי במקרה זה לאמץ את הסדר הטיעון ואין סיבה לחרוג ממנו בדרך כלשהי. בעניין זה אני מאמץ את שיקולי המאשימה, כפי שפורטו, דהיינו: כי העונש שהוטל מגלם בתוכו איזון בין חומרת מעשי הנאשמים בהם הורשעו במסגרת כתב האישום המתוקן, לבין טעמים נוספים הנוגעים לראיות, טעמי יעילות וחסכון בזמן שיפוטי יקר, איזון בין מכלול האינטרסים הנוגעים לצדדים וכן למתלוננים. באת כוח המאשימה הוסיפה ופרטה כי במסגרת הסדר הטיעון החליטה המאשימה להטיל את עיקר המשקל על כתפי הנאשם וזאת מן הטעם שמהמעשים בהם הורשעו הנאשמים עולה, כי למעשה הנאשמת הייתה תחת צלו של הנאשם. כמו כן, הביאה המאשימה בחשבון את מצבה הנפשי והכלכלי של הנאשמת כפי שעלה גם בפני המאשימה וגם במהלך דיונים אחרים הקשורים לתיק זה, לרבות הליכי המעצר. בנסיבות אלו, סברה המאשימה כי ראוי להסתפק במאסר על תנאי בלבד ביחס לנאשמת. סבורני, כי המאשימה אכן ערכה את האיזון הראוי במקרה זה, כאשר גם בהמשך הדיון נחשף בית המשפט לנסיבותיהם האישיות של הנאשמים, הן עובר לביצוע העבירות, ובפרט לאחר ביצוע העבירות והגשת כתב האישום. לפיכך, החלטתי לקבל את הסדר הטיעון ככתבו וכלשונו.

11. כאמור, המחלוקת היחידה שנותרה להכרעה היא ביחס לפיצוי לו זכאים המתלוננים. במסגרת זו ראוי לסקור את העובדות העיקריות שבכתב האישום, הנוגעות לנושאים הכספיים כפי שפורטו בכתב האישום. בתחילה יודגש, כי חלק נכבד מכתב האישום כולל עבירות מס בהן הודו הנאשמים. אין ספק כי בעקבות הרשעה זו, כאשר היא טומנת בחובה הודאה בסכומים שונים הנוגעים לעבירות מס, צפויים הנאשמים להליכים מצד רשויות המס שיובילו ככל הנראה בסופו

של יום לחיובי מס נכבדים, בצירוף קנסות והטלת שיעורי ריבית על פי הקבוע בחקיקה הנוגעת לענייני מס הכנסה ומע"מ.

12. באשר לאישומים הנוגעים לעבירות שבוצעו כלפי אנשים פרטיים, בהם הודו הנאשמים, ראוי לבחון את הסכומים בהם מדובר. כמו כן, יש להביא בחשבון את העובדה שאותם מתלוננים יהיו רשאים, אם ירצו בכך, להגיש תביעות כספיות כנגד הנאשמים או מי מהם. יש להביא עוד בחשבון את טענות הנאשם אותן העלה במהלך הטיעון לעונש, כי ביחס לחלק מהמתלוננים יש בידו טענות שכנגד וכי הוא מתכוון להעלות טענות אלה במידה ואותם מתלוננים יגישו כנגדו תביעות אזרחיות להשבת הסכומים המפורטים בכתב האישום.

13. באשר לסכומים בהם מדובר:

א. באישום הרביעי המיוחס לנאשם בלבד, הודה הנאשם כי קיבל במרמה מהמתלונן סכום של 70,652 ₪.

ב. באישום התשיעי, המיוחס לנאשם בלבד, הודה הנאשם בביצוע עבירה של קבלת דבר במרמה בסך של 1,000 ₪.

ג. באישום העשירי, המיוחס לנאשם בלבד, הודה הנאשם בביצוע עבירה של קבלת דבר במרמה בסך של \$17,350.

ד. באישום האחד עשר המיוחס לשני הנאשמים, הודו הנאשמים כי קיבלו במרמה סכום של 20,000 ₪.

ה. באישום השלושה עשר המיוחס לנאשם בלבד הודה הנאשם כי קיבל במרמה סכום של 60,000 ₪.

ו. באישום הארבעה עשר הודו הנאשמים בעבירה של קבלת דבר במרמה בסכום של 15,000 ₪.

ז. באישום השמונה עשר הודה הנאשם כי קיבל במרמה מאדם בשם משה פרץ סכום של 180,000 ₪.

14. המאשימה התייחסה לסכומים האמורים וטענה כי ראוי לקבוע שהפיצוי אותו ישלמו הנאשמים למתלוננים יעמוד על מלוא הסכומים שפורטו לעיל, שהרי מדובר בנזקים כלכליים ישירים שנגרמו למתלוננים ולמעשה הנאשמים הודו בסכומים האמורים, כעולה מהודאתם בכתב האישום המתוקן.

15. בא כוח הנאשמים חלק על גישה זו וטען כי לצורך קביעת הפיצוי יש להביא בחשבון מספר עניינים כדלקמן:

א. העובדה שהנאשם שילם כספים למתלוננים מסוימים, ולראיה הציג הסכמי פשרה לפרעון החוב שנערכו ביחס לאישומים הרביעי והעשירי, מהם עולה כי הנאשם, בין בעצמו ובין באמצעות אחרים, פרע את מלוא החוב כלפי אותם מתלוננים. בא כוח הנאשמים הגיש את המסמכים הנוגעים לעניין וכן הודעות מאת המתלוננים או באי כוחם כי קיבלו את מלוא כספם וכי אין להם עוד טענות כלפי הנאשם.

ב. במסגרת קביעת גובה הפיצוי למתלוננים, על בית המשפט להביא בחשבון את העובדה כי המתלוננים זכאים לתבוע מהנאשמים את כספם באמצעות הליכים אזרחיים, ועל כן בית המשפט איננו מחויב להשית פיצוי בגובה מלוא הסכומים בהם הודו הנאשמים במסגרת כתב האישום המתוקן.

ג. ראוי כי בית המשפט, שעה שהוא שוקל את גובה הפיצוי, יביא בחשבון את מצבם הכלכלי והנפשי של הנאשמים, כפי העולה מהמסמכים שהוגשו, וכן כפי שעלה בעת הטיעון לעונש. כן סבר בא כוח הנאשמים, כי על בית המשפט להביא בחשבון את הפגיעה הקשה במשפחת הנאשמים כתוצאה מההליך הפלילי, הנוגעת בפרט לילדי הנאשמים. יוער, כי בהקשר זה הוגשו מסמכים המבססים פגיעה בלימודים ופגיעה נפשית בילדי הנאשמים. כמו כן, העיד בפני בית המשפט מר ירדן אולמן, שהוא עובד סוציאלי פסיכיאטרי שיקומי, זאת למעלה מ-30 שנה. על פי עדותו, במסגרת הליכי המעצר הוא הפך להיות אחראי על הנאשמים ובני משפחתם, הוא מכיר מקרוב את המשפחה ואכן המשפחה ובפרט הילדים ספגה פגיעה נפשית שאינה קלה כלל ועיקר. דבריו אמינים ומקובלים עלי.

ד. בא כוח הנאשמים גם הפנה למצבם הרפואי של הנאשמים. הוגשו מסמכים ביחס לנאשם, מהם עולה כי חלה בסכרת, וכן הוגשו מסמכים באשר לפגיעה הנפשית שחוותה הנאשמת.

ה. בא כוח הנאשמים ביקש שבית המשפט יביא בחשבון את העובדה כי כבר עתה הוגשו תביעות חוב נגד הנאשמים על ידי רשויות המס בסך של כ-2 מיליון ₪, דבר המלמד על ההליכים הקשים אותם צפויים הנאשמים לעבור. במסגרת זו וכדי לסבר את האוזן בדבר מצבם הכלכלי הקשה של הנאשמים כבר עתה, הגיש בא כוח הנאשמים התראה מאת המועצה האזורית מטה יהודה בגין חוב בסך 20,000 ₪ ומסמכים דומים אחרים, המעידים על חובות כספיים של הנאשמים, כולל חובות מים וארנונה.

ו. בא כוח הנאשמים גם ביקש להביא בחשבון את העובדה, כי במסגרת הסדר הטיעון חולט סכום של כ-20,000\$ שנתפס בבית הנאשמים וכן חולט רכב יוקרתי מסוג BMW שהיה בבעלות הנאשמים. רכב זה שהיה משועבד לבנק לאומי נתפס על ידי הבנק, נמכר בחלוף חודשים ארוכים, וכתוצאה מכך פחת מאוד ערכו, כאשר בסופו של דבר עלה שהמאשימה והבנק הגיעו להסכמה כי תמורת המכירה תחולק בין הבנק לבין המאשימה ועל כן חולט בסופו של יום סכום של כ-50,000 ₪.

15. לקראת סיום הדיון ניתנה הרשות לנאשמים לומר את דברם. הנאשם פנה לבית המשפט וסיפר על מצבה

הקשה של משפחתו כתוצאה מההליכים הפליליים והליכים אחרים הננקטים כנגדם על ידי מדינת ישראל ורשויות אחרות, בכלל זה פרט הנאשם את מצבם הנפשי הקשה של ילדיו, תוך שהוא מתייחס לבתו הבכורה שעזבה את הצבא והיא בחזקת נפקדת או עריקה, את מצבה של בתו השנייה המבקשת לעזוב את הארץ, ומצבם של שני ילדיו הקטנים, שהם תלמידי כיתה א ו-ו, המסרבים ללכת לבית הספר, חוששים ממאסרו של הנאשם וכדומה. עוד תיאר הנאשם את קשיי התפקוד אותם הוא חווה, את הקשיים של אשתו הנאשמת, שלמעשה כמעט ואינה מתפקדת. הנאשם טען עוד, כי הוא נוטל על עצמו את מלוא האחריות ומוכן לשאת בעונש, אך ביקש להתחשב בגובה הפיצוי הכספי שכן לטעמו הוא ואשתו לא יוכלו לעמוד בסכומים גבוהים אם כך יחליט בית המשפט לקבוע.

16. כאמור לעיל, כל הרכיבים העונשיים הוסכמו על הצדדים והעניין היחיד שנותר להכרעת בית המשפט הוא גובה הפיצוי למתלוננים. במסגרת זו ראוי להדגיש, כי כבר נקבע לא אחת שגובה הפיצוי למתלוננים נתון לשיקולו של בית המשפט והוא נגזר מגובה העבירות הכלכליות בהם מורשעים נאשמים, אולם אין כל חובה שהסכום שייפסק יהיה בגובה הסכומים בהם הורשעו הנאשמים (ראה: ע"פ 10632/07 **מנשה מזרחי נ' מ"י**; פורסם באתר נבו ביום 10.6.08 (להלן: "**פסק דין מזרחי**")).

17. אוסיף ואומר, כי בעניין פסק דין מזרחי הסכימו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון כי יוטלו על הנאשם פיצויים משמעותיים, כאשר בענייננו לא הייתה הסכמה שכזו במסגרת הסדר הטיעון, או אמירה כלשהי מסוג זה. בפסק דין מזרחי הורשע הנאשם בעבירות כלכליות בסכומים של כ-20 מיליון ₪, עוד כמיליון דולר ו-10,000 אירו. הפיצוי שבית המשפט המחוזי הטיל נע בין 4,000 ₪ ל-228,000 ₪ לכל אחד מנפגעי העבירות שבוצעו. באותו עניין היה מדובר ב-57 נפגעי עבירה. דובר על פיצוי כולל של 4.6 מיליון ₪ מתוך פיצוי מקסימאלי, כפי שסברו הצדדים בסך של 9.2 מיליון ₪. בית המשפט העליון קבע, כי מדובר בפיצוי סביר, בפרט לאור גובה הסכומים בהם מדובר, והעובדה כי הוסכם בין הצדדים שיוטלו פיצויים משמעותיים.

יתר על כן, כפי שנקבע לא אחת, הרכיב של הטלת פיצוי למתלוננים אינו רכיב אזרחי לחלוטין, אלא מדובר בהסדר פיצוי הכולל בתוכו גם רכיבים פליליים וגם אזרחיים כאחד, והוא איננו ממצה את ההליך האזרחי. במסגרת זו נקבע, כי הניזוקים רשאים לנקוט בהליכים אזרחיים, להגיש תביעה כנגד הנאשם והפיצוי הנקבע בהליך הפלילי אינו משמש תחליף להליך האזרחי. לפיכך, שעה שבית המשפט קובע את גובה הפיצוי למתלוננים, עליו להביא בחשבון גם שיקולים אלה (ראה: ע"א 11141/08 **בועז יונה נ' מדינת ישראל ואח'**, פורסם בנבו ביום 17.7.11).

18. בענייננו, כפי שפורט לעיל, עולה כי גובה הסכומים ביחס למתלוננים הפרטיים עומד על כ-420,000 ₪, שעה שמתוך כך הגיעו הנאשמים לידי הסכמות ביחס לתשלום החוב הנוגע לאישומים 4 ו-10, דהיינו: סכום של כ-140,000 ₪. לפיכך, לצורך בחינת גובה הפיצוי ראוי להתייחס לסכום כולל של 280,000 ₪.

19. עוד ראוי לציין, כי בפסק דין מזרחי קבע בית המשפט העליון במפורש, כי שעה שבית המשפט שוקל את גובה הפיצוי למתלוננים, רשאי הוא להביא בחשבון טענות הנוגעות לנאשמים הנתענות בדרך כלל ביחס לחומרת העונש, לרבות חומרת העבירות מחד, ומאידך נסיבות שיש בהן כדי להקל בעונש, כגון מצב רפואי, מצב כלכלי ומצב משפחתי.

20. לפיכך, לאחר ששקלתי את הנסיבות הנוגעות לחומרת העבירות, האמור בהסדר הטיעון וכן את כל העובדות הנוגעות לנאשמים ומשפחתם, כפי שעלו בטיעונים לעונש, אני מטיל על הנאשם לשלם למתלוננים פיצוי כספי בסכום כולל של 70,000 ₪. הסכום יחולק בין המתלוננים באישומים שפורטו בסעיף 13 לעיל, זאת מלבד המתלוננים באישומים 4 ו-10, כך שהחלוקה תהיה באופן יחסי לגובה הסכומים כפי שפורטו.

21. סוף דבר, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

ביחס לנאשם

א. מאסר בפועל של שלוש שנים, בניכוי ימי מעצרו שמניינם מיום 5.3.12 ועד ליום 18.7.12. כמו כן, אני מפעיל את עונש המאסר על תנאי שהוטל על הנאשם במסגרת ת"פ 1170/08 בבית משפט השלום תל אביב-יפו לתקופה של 5 חודשים. המאסר יופעל באופן חופף למאסר בפועל שהוטל על הנאשם, כך שבסך הכל ירצה הנאשם שלוש שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו כפי שפורטו לעיל.

ב. מאסר על תנאי של 12 חודשים למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירות בהן הורשע. ביחס לעבירות האלימות מסוג עוון, מוטל בזאת מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך שלוש שנים.

ג. קנס כספי בסך 15,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים, באחד בכל חודש, החל מחלוף 30 יום משחרור הנאשם מהמאסר שנגזר עליו. במידה שלא ישולם הקנס, ייאסר הנאשם למשך 60 יום תמורת הקנס.

ד. הנאשם ישלם למתלוננים כפי שפורט לעיל, פיצוי בסך 70,000 ₪ שישולם בחלוף 30 יום מיום שחרור הנאשם ממאסרו, ב-10 תשלומים חודשיים ושווים.

ה. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונש המאסר ביום 1.5.14, עד השעה 10:00, בבית המעצר מגרש הרוסים בירושלים.

ביחס לנאשמת מוטל בזה מאסר תנאי של 6 חודשים למשך שנתיים, בגין כל עבירה בה הורשעה הנאשמת במסגרת כתב האישום המתוקן.

הודעה לנאשמים זכות הערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ט אדר ב תשע"ד, 11 במרץ 2014, בנוכחות ב"כ המאשימה, הנאשמים ובא כוחם.

כרמי מוסק, שופט